

Ковалькова Т. О.

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри психології,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

**ЗАСТОСУВАННЯ ВИКЛАДАЧЕМ МЕТОДУ АНАЛІЗУ
КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ**

Здійснено аналіз необхідності використання педагогом методу аналізу конкретних ситуацій в процесі навчання майбутніх фахівців з психології.

При плануванні роботи викладача особливу увагу доцільно приділяти ретельному добору навчального матеріалу з психологічної проблематики, зокрема специфіці роботи психолога в різних галузях, щоб сформувати готовність психологів до професійної діяльності в цих галузях. У процесі навчання майбутніх психологів необхідно використовувати методи розвитку творчого потенціалу, саморозвитку та самовиховання студентів.

Під час практичних занять у вищому навчальному закладі «Університет економіки та права «КРОК» на заняттях з психологічних дисциплін викладачем застосовуються такі форми організації навчальної діяльності студентів: індивідуальна, фронтально-колективна й групова.

В процесі навчальної діяльності майбутніх фахівців з психології педагогом використовується метод аналізу конкретних ситуацій (case-study), який є одним з методів активного навчання. Він дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, у даному випадку – до діяльності психолога в будь-якій галузі.

Основна мета кейсового методу – навчити на прикладі конкретної ситуації (кейса) групового аналізу проблеми і самостійному прийняттю рішень. Педагогом використовуються методи групового навчання при

прийнятті рішень у різних психологічних аспектах, які сприяють ефективному аналізу ситуацій, що виникають у найкоротші терміни, привчають студентів працювати в одній команді, захищати свою точку зору, враховуючи думку і критику інших. Саме завдяки цьому розвивається дух змагальності, проявляється активність, виявляються здібності до лідерства у студентській групі.

Робота психолога пов'язана з великою кількістю непередбачуваних ситуацій. На заняттях з психологічних дисциплін студентам пропонувалося п'ять уявних кейсів, які зображували різноманітні події. Досліджуванним необхідно було представити себе психологом і виконати відповідну психологічну роботу.

Наприклад, при розгляді першого кейсу студенти зазначили, що якби їх призначили на посаду психолога на підприємстві, то вони б використовували методики на вимірювання уваги, пам'яті, психічного стану людини, тривожності, агресивності, стресостійкості та емоційності. Зокрема вони змогли назвати всі методики, якими потрібно виконувати профвідбір фахівців на різні спеціальності: методики для аналізу когнітивної сфери (тест структури інтелекту Р. Амтхауера, кільця Ландольта, таблиці Шульте тощо), вимірювання емоційної сфери (В. Бойко), мотиваційної та вольової сфер, особливостей комунікативної сфери, використання тепінг-тесту Є. Ільїна для визначення властивостей нервової системи за психомоторними показниками, методики САН (методика діагностики оперативної оцінки самопочуття, активності й настрою), методики діагностики «Комунікативних та організаторських схильностей» (КОС-2), методик для встановлення типу темпераменту, оперативності пам'яті, типу мислення, діагностики сфери ціннісних орієнтацій [1; 2].

Зокрема, при відповіді на другий кейс, який стосувався вибору функцій діяльності психолога на підприємстві й методів, якими буде проходити психологічна робота, студенти визначили, що психологом буде застосований метод бесіди та здійснено інтерв'ю. Ця уявна ситуація викликала жваву

дискусію в аудиторії, причому майбутні фахівці з психології змогли визначити повною мірою основні методи діяльності психолога на підприємстві, якими є: психодіагностика, бесіда та метод релаксації.

Усі ці кейси спонукають майбутніх фахівців з психології до розвитку умінь практичної діяльності, а також практичних умінь психолога під час діяльності в будь-якій сфері. Вони допомагають досліджуваним почувати себе більш упевнено у вивільненні своїх знань та умінь, що в подальшій діяльності значно скоротить їхню адаптацію у професійному середовищі.

За допомогою цього методу студенти у процесі вивчення навчального матеріалу розглядають виробничі, управлінські та інші ситуації, які можуть виникнути у фахівця з психології, складні конфліктні випадки, проблемні ситуації та інциденти. Аналіз запропонованих ситуацій установлює зв'язок між теорією та практикою, формує вміння майбутніх фахівців аналізувати ситуації, робити висновки, приймати відповідні рішення, вести конкретну продуктивну психологічну діяльність у нетипових або непередбачуваних ситуаціях. Отже, викладачам доцільно стимулювати отримання студентами знань і умінь шляхом вирішення теоретичних і практичних проблем, а не лише передавати готову інформацію.

Список використаних джерел:

1. Крылов А. А. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / А. А. Крылов, С. А. Маничев. – 2-е изд., доп. и перераб. – СПб. : Питер, 2004. – 560 с.

2. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика. Методики и тесты: учебное пособие / Д. Я. Райгородский. – Самара : Изд. дом «Бахрах-М», 2002. – 672 с.